

Липоводолінський районний
Будинок для дітей та юнацтва

Роль естетичного виховання на гуртку "Декоративний розпис"

(конспекти занять)

Атестаційні матеріали
керівника гуртків
Липоводолінського
Будинку для дітей та юнацтва
Косенко Людмили Петрівни

Результативність діяльності керівника гуртків

Косенко Людмили Петрівни

в міжатестаційний період

№	Навч. рік	Назва заходу	Результативність
1.	2010-2011	Обласний конкурс творчо-обдарованих дітей і підлітків «Чарівні барви Сумщини»	Борисенко Д. II місце
2.	2011-2012	Обласний фестиваль «Перлини нашої душі»	Борисенко Д. I місце
		Обласний конкурс творчо-обдарованих дітей і підлітків «Чарівні барви Сумщини»	Борисенко Я. II місце
		Обласна виставка творчих здобутків юних майстрів народних ремесел (постійно-діюча виставка)	Борисенко Д. II місце
		Обласний етап Всеукраїнської виставки конкурсу учнів молодшого шкільного віку з початкового технічного моделювання. Номінація: «вироби у стилі народних мистецтв і сучасного дизайну»	Семенюк А. II місце
3.	2012-2013	Обласний етап Всеукраїнської заочної виставки-конкурсу «Український сувенір»	Клець В. II місце
		Обласний конкурс творчо-обдарованих дітей і підлітків «Чарівні барви Сумщини»	Борисенко Д. I місце
		Обласна виставка творчих здобутків юних майстрів народних ремесел «Знай, люби свій рідний край»	Глова Н. II місце
		Обласна виставка творчих здобутків юних майстрів народних ремесел «Знай, люби свій рідний край»	Борисенко Д. II місце
4.	2013-2014	Обласний етап Всеукраїнської заочної виставки-конкурсу «Український сувенір»	Руденко Ю. Диплом I ступеня
		Обласний етап Всеукраїнської виставки конкурсу учнів молодшого шкільного віку з початкового технічного моделювання. Номінація: «вироби у стилі народних мистецтв і сучасного дизайну»	Городнича Д. II місце
		Обласний конкурс творчо-обдарованих дітей і підлітків «Чарівні барви Сумщини»	Руденко Ю. I місце

Актуальність. У сучасному світі стрімкого розвитку науково-технічного прогресу, проникнення новітніх інформаційних технологій у всі сфери життя і діяльності людини великого значення набуває збереження, розвиток і збагачення надбань матеріальної та духовної культури, відродження національного мистецтва України. Тому одним із першочергових завдань позашкільної освіти в галузі естетичного виховання є активізація художньо-естетичних факторів формування творчої особистості, розвиток її внутрішнього потенціалу в процесі творчої самореалізації у різних видах діяльності та мистецтва.

Сьогодні у вихованців необхідно формувати відчуття причетності до національної культури через пряму співучасть у мистецькому житті, одним із першоджерел якої є декоративний розпис, що допомагає дітям опанувати національні культурні традиції, розвиває творчий потенціал особистості, розширює свободу вибору форм художньої самореалізації. Вирішенню саме цих завдань і сприяє програма навчання декоративного розпису, яка використовується у позашкільному навчальному закладі. Основна мета діяльності гуртка – формування пізнавальної, практичної, творчої та соціальної компетентностей особистості на основі знань, умінь і навичок, що враховує якнайповніше використання внутрішнього потенціалу особистості.

Пізнаючи прекрасне, гармонійне в природі, в навколишній обстановці, зрештою в праці, в творчості, дитина з кожним роком відчутніше переживає почуття насолоди від прекрасного. Немає сумніву, що від естетичного розвитку, набутого в дитинстві, в основному й залежить естетичний і емоціональний розвиток людини. Тому праця в гуртку декоративного розпису, це зв'язок з природою, навколишньою обстановкою, з витворами мистецтва – все, посильне й зрозуміле дитині, спонукає дитину відчувати красу і те, що неможливо передати словом, можна сказати гармонією фарб. Тому, практична робота з естетичного виховання на гуртках, побудована так, щоб з року в рік перед вихованцями дедалі глибше розкрився світ великих ідей відображених у витворах мистецтва.

Тема: Основні елементи петриківського розпису Знайомство з елементом «зернятко».

Мета: Ознайомити з мистецтвом самобутнього петриківського розпису, навчитися робити елемент «зернятко», розвивати творчу уяву, фантазію, образне мислення, естетичні почуття: форми, ритму, кольору пропорції; відпрацьовувати точність та узгодженість рухів рук, зацікавити дітей новим видом діяльності і викликати в них бажання створювати власні творчі композиції, виховувати любов до рідного краю.

Обладнання: гуаш, папір, пензлі, ілюстрації до картин, ємкість для води, палітра.

Хід заняття

I. Організаційна частина.

Сьогодні у нас незвичайне заняття,
Тому я хочу , щоб ви не просто слухали, а чули,
Не просто дивилися, а бачили,
Не просто малювали, а фантазували,
Дружно і плідно працювали.

II. Актуалізація опорних знань.

1. *Аналіз репродукцій картин.* «Перед дощем» І.М. Селівона, «Затягло» Н.А. Васильєва (робота в групах). Кожна група складає розповідь про одну з картин. Потім їх порівнюють.

2. *Хвилинка-медитація.* Дітям пропонується прослухати твір Вівальді «Осінь» і відчутти характер осіннього дощу, побачити в «собі» його барви.

3. *Етюд «Калейдоскоп емоцій» (інтерактивний метод «мікрофон»)*
Діти діляться враженнями від прослуханого.

- Які почуття викликав у вас твір?
- Які кольорові асоціації виникли?
- Якої величини і форми були капельки?

III. Мотивація навчальної діяльності.

IV. Вивчення нового матеріалу.

Керівник: Любі діти, ми переглянули картини відомих художників, прослухали музичний твір, а зараз втілимо свої думки, емоції на папері, за допомогою гуашевих фарб і пензлика. Ми будемо малювати капельки дощу. В декоративному розписі капельки називаються «зернятка».

«Зернятко» - це простий мазок, профіль якого залежить від пензлика. Він є основним елементом петриківського розпису, за допомогою якого створюються всі орнаментальні композиції.

Уздовж вертикальної лінії, проведеної олівцем, пензликом наносять мазки «зернятка». Його можна виконувати двома способами: набрати на пензлик фарбу, зайву зняти об край склянки, потім:

- поставити пензлик носиком на папір і м'яко опустити.
- пензлик на папері злегка протягнути до себе, поступово підіймаючи на носик. Такої форми у нас будуть і капельки дощу.

V. Виконання творчого завдання. «Складання палітри дощу»

Під супровід музики Вівальді, діти приступають до практичної роботи. За бажанням можна працювати без промальовки олівцем, а одразу пензликом. Після прокладки основних елементів можна попрацювати над деталями картини, наприклад, прописати дерева, тощо.

VI. Підсумок заняття.

1. Організація виставки.
2. Короткий аналіз групових робіт.

Тема: Знайомство з елементом «кривеньке зернятко»

Мета: Навчитися робити «кривеньке зернятко за допомогою мазків, вдосконалювати навички виконання мазків, розвивати окомір, ритм у зображенні, формувати навички культури поводження з матеріалами та інструментами, виховувати прагнення до творчості, здатність естетичного сприймання та оцінювання діяльності.

Обладнання: гуаш, папір, пензлі, ілюстрації до картин, ємкість для води, палітра.

Тип заняття: комбінований.

Хід заняття

I. Організаційна частина.

II. Актуалізація опорних знань.

Подумайте й дайте відповідь на такі питання:

- Де виник петриківський розпис?
- Які матеріали та інструменти використовували майстри петриківського розпису?

Любить пензлик мій до свята

Собі чубчик фарбувати.

Це, жар неначе

Це, гарячий,

....., як пшениця в полі,

Мов трава..... колір.

....., як, вода в краплинці

А наступний колір ... ніби річка

....., наче темна нічка.

- Скільки всього кольорів, назвав пензлик?
- Який елемент розпису ми вивчали на попередньому занятті?
- На що він схожий?

III. Мотивація навчальної діяльності.

IV. Повідомлення теми заняття.

Декоративне мистецтво за своїм походженням – мистецтво народне. Наші пращури створювали речі, знаходячи для них найдодільну форму, з покоління в покоління зберігали й донесли до нас винайдену красу. Кожен витвір народного мистецтва відображає мудрість народу, його характер, уклад життя. Щоб прикрасити деякі предмети використовували сюжетні зображення, малюнки символи. А також прикрашали найпростіше поєднанням елементів.

Сьогодні ми з вами навчимося робити «кривеньке зернятко». Це дуже поширений елемент петриківського розпису, за допомогою якого утворюють пуп'янки, квіти, листячко. Щоб зробити «кривеньке зернятко» треба кінчик пензлика опустити на папір біля вертикальної лінії. Витягуючи тонку лінію вусика, роблять легкий поворот пензлика. Завершують цей мазок натискуванням «п'ятки» пензлика до паперу.

Далі мазки з видовженими вусиками наносять обабіч вертикальної лінії: друге, третє і четверте поступово вкорочують. З цих мазків утворюють майже однакові групи. Відстань між групами бажано робити теж однаковою. Після того, як ми засвоїмо навички зображення цього елемента вздовж вертикальної лінії, ми перейдемо до зображення його дугоподібної лінії. Зараз ми з вами будемо зображувати «хвильку» за допомогою цих мазків, ми прикрасимо рамочку своєї роботи (керівник на власний розсуд, супроводжує свою розповідь демонструванням зразків петриківського розпису в репродукціях або витворах).

V. Виконання творчого завдання.

Учні виконують роботу під керівництвом. Спочатку виконують окремі мазки, потім створюють власну композицію.

VI. Підсумок заняття.

1. *Демонстрація малюнків.*

2. *Вправа «Самооцінка» (мотиваційна інтерактивна форма).*

- Чи отримали ви задоволення від виконаної роботи?
- Що не вийшло, чому?

Тема: Знайомство з елементом «Пірчасте листя»

Мета: розширити поняття про види декоративно-прикладного мистецтва, ознайомити з елементом «пірчасте листя», формувати уміння та навички посилюючого виконання елементів розпису; розвивати комунікативні здібності, естетичний смак, художні здібності, бачення прекрасного у природі та народному мистецтві; виховувати любов до традиційних видів народного мистецтва.

Тип уроку: інтерактивний, комбінований.

Техніка виконання: декоративний розпис.

Устаткування: для вчителя – петриківські вироби, фоторепродукції петриківських виробів, навчальні таблиці, зразки учнівських робіт, аудіозапис української народної музики;

для учнів – альбомні аркуші, фарби, круглі пензлі, стаканчики для води, вологі серветки.

Хід заняття

I. Організаційний момент.

Гра «Квітка настрою». Вчитель передає учню однієї з груп штучну квітку із побажаннями вдалої, дружної роботи на уроці. Учень передає квітку наступній групі із своїми побажаннями.

II. Актуалізація опорних знань.

- Дайте відповіді на питання:
- Що таке декоративно-прикладне мистецтво? (Вид образотворчого мистецтва, який існує для прикрашання побутових предметів).
- Як перекладається з французької мови слово «декор»? (Прикраса/)
- Назвіть відомі вам види декоративно-прикладного мистецтва. (Вишивка, гончарство, декоративний розпис, ткацтво, килимарство, писанкарство, різьблення по дереву, кості, бісероплетіння, лозоплетіння, витинанка та інші).

Говорять, той народ не має майбутнього, який не пам'ятає свого минулого. Наші пращури, хоча й не були такими освіченими як ми, були

надзвичайно талановитими та працюючими і залишили нам чудове, неповторне, унікальне народне мистецтво, з яким ми все більше знайомимося.

III. Мотивація навчальної діяльності.

IV. Оголошення теми заняття.

Листя падає так тихенько

І лягає мені до ніг.

Жовте, буре, а ще руденьке...

Тихо-тихо ляга, як сніг.

Я із листя букет збираю

І в кімнату свою несу.

Незвичайний букет із гаю,

Незрівнянну, палку красу.

Мабуть ви вже всі зрозуміли, що ми сьогодні будемо вчитися малювати. Листя, але не звичайне, а казкове петриківське, «п'рчасте листя». І знову нам допоможуть наші чудо «зернятка» Різноманітна форма листочків утворюється за допомогою різнобічно-спрямованих мазків. Листочки із зубчастим контуром створюються за допомогою зерняток видовженої форми, розташованих п'яткою до середини листка. Інші листочки з хвилястою лінією контуру, відтворюються зернятками, вусики яких тягнуться від серединної лінії листка. Листочки бувають різної форми і розміру. Більші листочки виконуються пензлем більшого розміру (товстішим), ніж попередні таке листя малюють на основі видовженого мазка. Середину листка малюють видовженим мазком, інші мазки розміщують під гострим кутом до середини першого мазка. Кінчик кожного мазка (вусик) є зубцями листочків. (демонструються роботи, з різними видами листків).

Складнішими за своєю будовою є листя клену та калини. Воно складається з трьох схожих частин: три зубчатої центральної верхівки та двох бічних. Це листя починають малювати з центральної частини, з

середнього зубчика, який буде основою всього листочка. Обабіч нього додають два мазка, які сполучаються знизу.

Тоненькі прожилки листочків проводяться загостреним кінчиком дерев'яного держальця пензлика. Це роблять коли нанесена фарба ще мокра і зображення має вигляд суцільної кольорової плями. А зараз, кожний із вас буде створювати свій неповторний осінній букет.

V. Виконання творчого завдання.

Вправа «Елементи розпису»

Учні виконують окремі елементи розпису: «зернятка», «кривенькі зернятка», «травичка», «вусики». Пензлями різного розміру малюють стеблини, вусики.

1.Замальовка ескізу в олівці;

2. Підбір кольорової гами;

3.Виконання композиції в кольорі.

VI. Підведення підсумків заняття.

На дошці рефлексія – «Дерево натхнення». Учням потрібно вибрати з трьох різнокольорових квіток (вирізаних із клейкого паперу) одну, яка відповідає їх враженню від уроку і розташувати її на дереві:

1. зелена квітка – заняття не сподобалось;

2. жовта квітка – заняття сподобалось середньо;

3. рожева квітка – заняття дуже сподобалось.

Тема: Знайомство з елементом «ягідки» в петриківському розписі.

Мета: навчитися робити грона калини, винограду, смородини та інші елементи за допомогою пальця; поглибити обізнаність щодо видів декоративно-ужиткового мистецтва, розвивати навички та вміння дітей працювати в техніці петриківського розпису, точність рухів та окомір; виховувати почуття прекрасного, розуміння народного декоративного мистецтва та любов до національної художньої спадщини.

Матеріали та інструменти: прості олівці, гуашеві фарби, пензлі, гумки, альбоми, палітра, стаканчики з водою, полотняна серветка.

Тип заняття: комбінований.

Хід заняття

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань.

Відгадайте загадку:

У зеленому віночку, у червоному намисті

Заглядається у воду на свою чудову вроду

Кожний народ, кожна країна мають свої символи. У росіян – це струнка берізка, у канадців – кленове листя, а в українців - калина та верба.

Та й прислів'я закріпило за нашою Батьківщиною ці рослини:

«Без верби та калини, нема України»

Гра «Підпиши малюнок»

Перед дітьми ілюстрації картин з калиною, а збоку назви на смужках паперу. Завдання – прикріпити назву під малюнком.

III. Мотивація навчальної діяльності

IV. Повідомлення теми заняття.

Калина дерево українського народу. Колись у сиву давнину вона пов'язувалась з народженням Всесвіту, вогняної трійці: Сонця, Місяця, Зірки.

Калина – символ українського народу, супроводжує людину від народження до останніх днів, символізує безсмертя роду людського.

Використовують її в різних обрядах – коли приходили вітати батьків з народженням дитини, приносили хліб, як символ достатку, гроші, як символ багатства і звичайно калину, як символ краси і здоров'я. Клали калину і в першу купіль дитини. Використовують калину і в весільних обрядах. З давніх давен калина вважалась весільним деревом, її гілками прикрашали святкові столи, кетягами калини прикрашали весільний коровай, святкові рушники пишніють гронами калини. Калина часто відіграє роль світового дерева, на вершечку якого птахи їдять ягоди і приносять людям вісті, іноді з потойбічна. Та й саме дерево пов'язує світ мертвих зі світом живих. Калина символізує материнство: кущ – сама мати; цвіт ягідки – це діти. Це також уособлення дому, батьків, усього рідного.

Сьогодні ми з вами будемо вчитися малювати ягідки так, як це роблять майстри петриківського розпису.

(керівник пропонує дітям роздивитися репродукції творів в стилі декоративного розпису, та роботи виконані дітьми)

Ягідки калини, смородини або винограду петриківчани роблять кінчиком пальця, або паличкою. Набравши фарби на кінчик пальця, зробимо відтиск на папері. Він може бути меншим чи більшим (при виконанні відтиску аплічкою всі відбитки будуть одного розміру). Зробивши декілька ягідок, розмістіть їх у формі корзинки чи грона (ягідки розміщують одна над одною, поступово зменшуючи їхній розмір), потім з'єднайте ягідки тонкими гілочками. Малюнок можна доповнити хвилястим листям та тоненькими вусиками, створюючи таким чином нові цікаві елементи.

V. Виконання творчої роботи

1. *Замальовка ескізу в олівці;*
2. *Підбір кольорової гами;*
3. *Виконання композиції в кольорі.*

Під час виконання композиції керівник стежить за роботою дітей і за потреби допомагає.

VI. Підведення підсумків.

- Давайте роздивимося малюнки одне одного та визначемо їх переваги та недоліки.
- Із малюнків створюють міні – виставку робіт.

Тема: Квіти у петриківському розписі. Квітка - «цибулька».

Мета:

Навчальна: поглибити знання учнів про образи, символіку форм і кольору квітково-рослинних мотивів петриківського орнаменту, ознайомити з творчістю майстрів, навчити малювати квітку «цибулька».

Розвивальна: розвивати естетичні почуття і смаки, вміння насолоджуватись творами майстрів петриківського розпису, спостережливість, творчі здібності.

Виховна: викликати інтерес до декоративно-прикладного мистецтва, бажання зберігати і примножувати культурну спадщину українського народу.

Матеріали та інструменти: прості олівці, гуашеві фарби, пензлі, гумки, альбоми, палітра, стаканчики з водою, полотняна серветка.

Зоровий ряд: презентація Power Point.

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Хід заняття

I. Організаційна частин

II. Мотивація навчальної діяльності.

Петриківський розпис - це не лише кольори та форми, то величезний світ народних образів, в якому є своя казкова логіка і своя глибинна філософія. Недарма ж всі веселкові барви, зібрані на білому тлі, означають рай. Рай, де існує гармонія, де в родині панують злагода та добробут і де замість банальних слів на думку впадають чудові рядки поетеси Ганни Чубач:

Зеленого світу

Краса – не даремна:

Червона пелюстка

І світ мерехтить!

Під поглядом квітів

Завжди небуденно,

Душа не черствіє і менше болить.

Ще поки не квіти,
 А тільки бутони.
 Ще поки не смуток,
 А мрії крило,
 Надіється доля
 На колір червоний
 Дарує зіницям
 Безмежне тепло.

III. Повідомлення теми та постановка завдань заняття.

Про який «рай» іде мова у вірші Ганни Чубач? (квітковий рай)

Чи можете ви передбачити тему або зміст нашого заняття? (відповіді дітей)

Так, сьогодні ми поринемо у світ незвичайної краси петриківських квітів. Познайомимося з творчістю художників Федора Панка, Галини Пруднікової, Євдокії Ключи, Марії Шишацької, помилуємося красою виробів інших майстрів, дізнаємось про символіку квітів та їх кольорів, навчимося малювати квітку «цибулька», яка стала емблемою петриківського розпису і є одним із провідних елементів у складних за будовою квітів. Тож у подорож візьмемо спостережливість та хороший настрій.

IV. Робота над вивченням теми.

1. *Бесіда, слово вчителя.*

Що, на вашу думку, лежить в основі петриківського мистецтва?

(відповіді учнів)

Звичайно, в основі петриківського мистецтва лежить образне сприйняття рідної природи, любов до української землі. Класичними елементами петриківського живопису є навколишні рослини, зображення яких, до речі, не використовується ні в одному з існуючих видів розпису.

Чи знаєте ви, що означають квіти та кольори у декоративному розписі?

(відповіді учнів)

Квітка у петриківському розписі має унікальну символіку: й це не просто декоративна стилізація рослини, яка виражає любов до свого краю прикрашає життя, вона була і є оберегом, а також найвищим проявом гармонії та краси у природі.

За словами художниці Олесі Стативи, мак символізує боротьбу любові та ненависті, життя і смерті. Червоний колір – добро, темно-коричневий – зло.

Оскільки червоного в розписі найбільше, добро перемагає. Букет означає вічне дерево життя, нескінченну єдність людини та природи, соняшник – це оберіг домашнього вогнища. Цибулінка – сім'я, єдність, спадкоємність традицій, мальва - козацька доблесть.

(СЛАЙД 2) Погляньте на орнаментальні мотиви Галини Пруднікової. У своїх композиціях художниця майстерно komponувала зображення фантастичних квітів, птахів та ягід полуниці, вміло поєднувала теплі та холодні тони.

(СЛАЙД 3) А от розписи Євдокії Клюпи вирізняються тим, що вона майже не використовує чисті червоні, зелені та сині кольори. Замість них у її роботах неначе міняються рожеві, блакитні, жовтогарячі кольори та їх пастельні тони. На виконаних нею панно «розквітають» гвоздики, тюльпани та ромашки, які вона віртуозно вплітає у композиції.

(СЛАЙД 4) У творах Марії Шишацької поруч з традиційними мотивами рослинного орнаменту: гвоздиками, цибульками, ромашками з'являються й нові й соняшники, кукурудза, горох та стилізовані зображення птахів, що зачаровують глядача своїми витонченими лініями та Декоративним оперенням.

Незважаючи на те, що ці народні майстрині були вихідцями з одного мистецького осередку, з однієї школи, кожна з них привносила в творчість щось своє, особливе, самобутнє та неповторне. Технічні прийоми вони використовували загальні, а форма мотиву та його композиційна подача завжди були індивідуальними.

(СЛАЙД 5) Федір Панко спостерігав неповторну красу південного степу, чарівність та неповторність народного мистецтва розпису. Він пильно вивчив у природі різноманітні рослини та квіти і досконало володіючи традиційним петриківським розписом, створював нові орнаментальні мотиви.

(СЛАЙДИ 6-8) Сьогодні чарівну красу петриківських квітів ми бачимо на предметах побуту.

(СЛАЙД 9) Найдовший паркан розписаний петриківцями занесений до книги рекордів Гіннеса.

У сучасному розписі можна побачити складні сучасні композиції, які походять саме від настінних квіток. Не дивлячись на вільну кількість квіточок і бутонів у сучасних композиціях, а ще на можливість будь-яких кольорових сполучень, правила побудови композицій лишилися незмінними: в одній композиції можуть бути різні квіти, але виростати вони мають з одного корінчика, обов'язковою є стилізація й неприпустиме копіювання реальних квітів і заборона на дзеркальну симетрію, але сувора рівновага по масах.

Погляньте на роботи Марії Шишацької, Євдокії Клюпи, Федора Панка. Чи є серед них схожі квіти? Так, ці квіти називають цибулькою. Як ви думаєте, чому саме їх так назвали? Звичайно, за схожістю форми з цибулькою. Що спільного і відмінного у цих квітах? (Відповіді учнів)

Зверніть увагу, щоб квітка була привабливішою, зображують багато дрібних елементів, в залежності від творчого бачення виконавця.

Щоб навчитися малювати «цибульку», потрібно знати послідовність кроків, вправно володіти мазком петриківського розпису.

V. Творче завдання

1. Виконання підготовчого рисунка олівцем.

Спочатку легкою лінією окреслюємо коло, в яке вписуватимемо квітку. Трохи вище нижньої лінії кола по лінії осі ставимо крапку. Зверху до низу можна промалювати олівцем тонкі лінії й напрямки мазків.

2. Виконання основних елементів квітки за допомогою мазків.

Мазки виконуємо гуашевими, густими, як сметана, фарбами. Вони повинні бути плавними, розміщені симетрично до середньої лінії елемента. Спочатку наносимо мазки праворуч і ліворуч, які визначають форму і розмір квітки, а потім такими ж мазками заповнюємо середину. Кольори перехідного мазка можуть бути різними: оранжевий й темно-червоний, блакитний-темно-фіолетовий, рожевий-коричневий. Набираємо на пензлик фарби одного кольору і на загостреній кінчик й іншої і кладемо мазок зверху до низу, натискаючи на пензлик.

(Складні за будовою квіти виконують з підмальовкою. Його виконують після роботи олівцем. Беруть жовту фарбу і наносять на ту площину, де у квітки серединка, а потім наносять мазки іншого кольору).

3. Завершення роботи над квіткою.

Всередині квітки, якщо ви залишили місце, можна покласти дрібні зернятка, або піпеткою поставити круглий відбиток допоміжного кольору. Темнішим кольором проводимо прожилки.

4. Завершення композиції.

Квітку доповнюємо листочками, петушінням та ягідками. Визначтеся з формою і розміром листя. Позначте олівцем їхнє місце у композиції. Пам'ятайте, що вони повинні вирости з одного корінчика. Виконайте розпис листків за знайомим вам варіантом. Нанесіть петушіння.

VI. Самостійна практична робота учнів.

Малювання квітки «цибулька» за мотивами петриківського розпису.

VII. Підбиття підсумків

Що вас вразило на занятті найбільше?

Які почуття виникли від побаченого?

Роботи яких майстрів петриківського розпису ви запам'ятали?

Чи принесла задоволення вам ваша праця на занятті?

Чого хотіли б навчитися?

Де б ви могли застосувати набуті сьогодні вами вміння?

Тема: Відпрацювання техніки виконання елемента «цибулька»

Мета: поглибити обізнаність дітей щодо видів декоративно-ужиткового мистецтва; розглядати засоби виразності петриківського розпису, вдосконалювати та розвивати навички виконання мазків, та вміння працювати у техніці петриківського розпису, точність рухів, окомір; виховувати почуття прекрасного, розуміння народного декоративного мистецтва та любов до національної художньої спадщини.

Матеріали та інструменти: прості олівці, гуашеві фарби, пензлі, гумки, альбоми, палітра, стаканчики з водою, полотняна серветка.

Хід заняття

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація опорних знань

Вусики хвилясті

Тендітні завитки

І соняхи жовтасті,

Жоржини, колоски.

Їх із теплом малюють

І радість нам дарують

Петриківочки майстри.

Бесіда

- які види декоративно-ужиткового мистецтва ви знаєте?

- чим твори різних видів декоративно-ужиткового мистецтва різняться між собою?

- які види декоративно-ужиткового мистецтва вам найбільше подобаються, чому?

III. Мотивація навчальної діяльності.

IV. Повідомлення теми заняття.

Петриківський розпис унікальний вид розпису на деревині чи папері, основу розпису складають рослинні мотиви.

Розписування стін хат, а часом і господарських будівель, було дуже популярним на українських землях в давнину, а іноді збереглося й донині. Стіни в українській хаті майже завжди білилися, як і піч, тому в хаті вистачало вільного місця для прикрашання вішальними образами або мальованими різнобарвними орнаментами. Господині або інші члени родини – жінки, розмальовували стіни орнаментами різних кольорів. Найчастіше це були фантастичні дерева, птахи, квіти. Зовні розмальовували обрамлення вікон та віконниці. Хата неначе виростала із зелені дерев та квітів, що їх оточували. Традиція розписування виникла дуже давно та завжди була пов'язана з магічними віруваннями та діями. Мотиви «дерева життя» зовсім не схожі на реальні дерева – це яскравий витвір людської фантазії. Дерево оздоблювали вигаданими птахами та квітами. Це – образ вигаданого дерева, що стоїть десь у Бога в раю, якого ніхто не бачив, але яке повинно бути надзвичайно гарним і чудодійним. Тому й зображення цього дерева повинно бути фантастичним.

Сьогодні ми з вами будемо вдосконалювати навички виконання мазків, фантазуючи на папері відтворимо свою гарну квітку «цибульку». Дерево Життя – дивовижний символ Усесвіту. У сучасних майстрів це дерево перетворилося на прекрасний букет у маленькому горщику для квітів. Намалюйте свій букет – оберіг, використовуючи традиційні види мазків.

(керівник супроводжує розповідь показом творів, виконаних у техніці петриківського розпису, демонструє техніку виконання деяких мазків та композицій).

V. Виконання творчого завдання.

1. *Замальовка ескізу в олівці;*
2. *Підбір кольорової гами;*
3. *Виконання композиції в кольорі.*

Діти виконують роботу під керівництвом, спочатку виконують окремі елементи, потім створюють власну композицію.

VI. Підведення підсумків.

- Які засоби використовували, щоб передати власне ставлення до зображуваного?

- Складіть невеличкий твір – опис за своєю картиною.